

Nogen illegitime (nu paa mandssiden utdsde) grener av den adelige slegt Werenskiold.

Av E. A. Thomle.

I.

Jeg har i det dansk-norske «Personalhistorisk Tidsskrift» (3 R VI s. 245—56) meddelt oplysninger om nogen illegitime grener av den adelige slegt *Werenskiold*, der tildels endnu lever i mandslinjen og fører navnet. Deriblandt var ogsaa den slegt *Werenskiold* (*Wærenskjold*), der nedstammer fra bakermester i Tønsberg *Christian Christiansen*, som ved sin konfirmation i Tønsberg 18. sønd. eft. Tri. (3: 13. oktbr. s. a.) 1811 kaldes Christian «*Wærenskiold*». I min avhandling antok jeg, at denne Christian Christiansen muligens kunde være den *Christian Wærenskiold*, der blev døpt i Akershus Slotskirke 20. april 1790 og som var en søn av daværende konsumtionsbetjent paa Grønland ved Christiania, senere overtoldbetjent i Helleraaen i Brunlanæs prestegjeld ved Larvik *Jens Wærenskiold*, som jeg dengang formodede maatte være den *Jens Christian*, der blev døpt i Haabøl kirke 26. mai 1749 og som var en uegte søn av den senere major *Hans Henrik Werenskiold* og Anne Walter. Det sidste er vist ikke rigtig. Ti major Hans Henrik Werenskiold maa i 1749 ogsaa ha hat et andet uegte barn, nemlig med Mette Torgersdatter, «der kom fra Rakkestad til Guslund i Skjeberg, hvor hun gjorde Barsel» og hvor hendes barn blev døpt Kyndelmessedag (3: 2. februar) s. a. og kaldt *Jens*. Og dette barn er vistnok den senere overtoldbetjenti i Helleraaen, der aldrig kaldes *Jens Christian*, men alene *Jens Hansen Wærenskiold*. Jeg mente tidligere at Mette Torgersdatters barn var avlet med den senere major *Johannes Werenskiold*. Men dette kan ikke være mulig, da Johannes Werenskiold først 29. august 1753 blev fænik og 7. juli 1756 sec.lieut. Han kan derfor selvfølgelig ikke ha været den «*Lieutenant Wærenskiold*», der allerede i 1749 blev utlagt som far til barnet. Antar man derfor

at det er dette Mette Torgersdatters barn, der er den senere toldbetjent i Helleraaen, er det imidlertid heller ikke mulig, at bakermester Christian Christiansen i Tønsberg kan vzre identisk med toldbetjentens søn Christian, døpt i Akershus Slotskirke 1790. Ti da toldbetjenten ikke het Jens Christian, men kun *Jens Wærenskiold*, kan sønnen heller ikke efter ham ha faat sit slegtsnavn *Christiansen*. Da desuten toldbetjentens søn Christian — som senere skal vises — døde ganske ung, er det ogsaa av denne grund utelukket, at han kan vzre den senere baker i Tønsberg.

Som i min avhandling oplyst var Jens Hansen Wærenskiold først i 6 aar fra 1773 til 1779 korporal ved Nordenfjeldske gev. inf.reg. og derefter i 21 aar fra 1779 til utgangen av 1800 konsumtionsbetjent paa Grønland ved Christiania. Den 7. januar 1801 blev han ansat som toldbetjent (overtoldbetjent) i Helleraaen i Brunlanes prestegjeld ved Larvik med 120 rdl. i aarlig gage og $\frac{9}{50}$ dele av aarets overskud. Fra dette embede erholdt han 16. sept. 1825 efter ansøking avsked med 200 spd. i aarlig pension. Han var da 76 aar gammel. Den 16. januar 1833 avgik han — efter 8 dages sykeleie — ved døden i Helleraaen og blev 25. s. m. begravet ved Bergs kirke i Brunlanes, 83 aar gl. Mens han var bosat paa Grønland eide han et litet hus med urte- og frugthave i fjerdingen (gl. no. 80 og 81, senere no. 45 og 47). Huset no. 80 hadde han kjøpt av Erik Trulsen Lerskallen ved skjøte 23. juli 1783, tingl. 31. s. m., for 288 rdl. og urte- og frugthaven av Iver Olsen for 50 rdl. Han solgte iitidertid allerede ved skjate av 26. mai 1785, tingl. 2. juni s. a., begge disse eiendommer for 260 rdl. til svogeren Rasmus Nilsen. Men da denne kort efter avgik ved døden, fik Wærenskiold igjen av stervboet under 31. mai 1786 (tingl. 29. juni s. a.) skjøte paa begge eiendommer for 260 rdl. Men han beholdt dem dog ikke længe, da han ved skjate av 14. oktbr. 1789 (tingl. 19. novbr. s. a.) solgte dem for 270 rdl. til Hans Tanum. Under 8. febr. 1786 (tingl. 24. mars s. a.) hadde han imidlertid av Johannes Dahl kjapt no. 4 i Grønlands Storgate for 420 rdl., som han beholdt, indtil han fraflyttet Christiania, da han ved skjøte av 24. januar 1801, tingl. 2. febr. s. a., solgte eiendommen for 590 rdl. til Lorentz Hofmeyer & Co.

Toldbetjent Wærenskiold var 2 gange gift og hadde i sit 1ste egteskap 7 barn, av hvilke dog kun en datter overlevet faren.

Med sin 2den hustru, som han egtet, da han allerede var 77 aar gammel, hadde han ingen barn.

Gift 1) i Christiania g. august 1776 (trol. 19. juni s. a.) med *Abigaël Nilsdatter Sogn*, dopt i Vor Frelers kirke i Christiania 15. aug. 1754, dod i Helleraaen 14. decbr. 1825 (begr. ved Bergs kirke 23. s. m.), 71 aar gl., datter av høker paa Vaterland Nils Rasmusen og Ingeborg Gundersdatter.¹ (7 barn).

Gift 2) i Helleraaen 11. mars 1827 (viet hjemme i huset efter kgl. bevilling av 10. s. m.) med jomfru *Dorothea Sophie Richel* (ikke Bichel), der da var 28 aar gl.

Barnene var:

1) *Ingeborg Kirstine Wærenskiold*, født i Christianssand 31. oktober 1777 (døpt i domkirken 8. novbr. s. a.). Hun er utvilksomt dod som barn, uagtet hun ikke findes begravet hverken i Christianssand eller i Christiania (Aker). Hun findes imidlertid

¹ Naar jeg i min avhandling i Personalh. Tidsskrift (3 K. IV.) har anført at toldbetjent Wærenskiold i 1801 ogsaa hadde en datter ved navn Gunhild, 4 aar gl., er det uriktig. Det var hans tjenestepike (Gunhild Christensdatter, der var 20 aar gl. Nils Rasmusen var gift 2 gange. Hans 1ste hustru, hvis navn ikke kjendes, blev begravet paa Vaterlands kirkegaard 8. april 1752, 50 aar gl., men hun efterlot sig ingen barn. Anden gang blev han gift i Akers kirke 18. januar 1753 (trol. 7. decbr. 1752) med Ingeborg Gundersdatter «Sogn», der efter mandens død 2den gang blev gift i Christiania 28. aug. 1767 (viet i huset) med heker Simon Olsen Houm, der da var enkemand. Hans 1ste hustru Maren Jensdatter, med hvem han blev gift i Vor Frelers kirke 20. juni 1754 (trol. 18. april s. a.), blev begravet paa Vaterlands kirkegaard 18. decbr. 1767, 60 aar gl. Nils Rasmusens far Rasmus Olsen døde 1718 da skifte efter ham holdtes i Christiania 22. sept. s. a. Boets beholdne formue utgjorde 120 rdl. Foruten Nils efterlot han sig datteren Rejen, døpt i Vor Frelers kirke 16. mars 1712, der senere blev gift med Jens Thoresen, og sønnen Rasmus, døpt i Vor Frelers kirke 1. aug. 1716, som senere forsvandt og for hvis arv hans søskende 19. april 1760 gav avkald. Efter Nils Rasmusen blev der holdt skifte i Christiania fra 25. okt. til 3. novbr. 1766. Boet eide et hus paa Vaterland, taksert for 680 rdl. en leiegaard s.steds, taksert for 350 rdl., en engeløkke i Oslo, kjøpt for 590 rdl. og adskillig sølv. Boets formue utgjorde 2087 rdl. og gjelden 987 rdl., saa det blev c. 1000 rdl. igjen. Han hadde kun 2 barn, nemlig foruten datteren, en søn Rasmus Nilsen Sogn, dept i Vor Frelers kirke 30. decbr. 1761, begravet paa Vaterlands kirkegaard 12. decbr. 1785, 24 aar gl. Ugift. Nils Rasmusen blev høker paa Vaterland 21. decbr. 1740, var født i Christiania 1707 (døpt 21. febr. s. a.) og var søn av Rasmus Olsen paa Saugbanken og Berthe Nilsdatter. Han blev begravet paa Vaterlands kirkegaard 30. sept. 1766 «50 aar gl.».

ikke konfirmert i Akershus Slotsmenighet (i Christiania eller i Aker), hvor Jens Wærenskiolds andre barn alle er døpt og konfirmert og hun maa saaledes utvilsomt være død allerede før sit 15. aar. Det er i alle fald sikkert, at toldbetjent Wærenskiold ved sin død i 1833 kun efterlot sig enke og *en* datter gift med Hovbrænder.

2) *Gunhild Marie Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 1. mai 1779, konfirmert der 5. oktober 1794, 15½ aar gl. Naar og hvor hun døde vites ikke. Naar jeg i min tidligere avhandling har antat, at det var denne Gunhild Marie Wærenskiold der i 1801 var i tjeneste hos enkefru Købke paa Jeløen, da kan dette ikke være rigtig. Det synes vistnok ganske merkelig, at der samtidig skulde ha levet 2 forskjellige personer av navnet *Gunhild Marie Wærenskiold*, der begge maatte være født i aaret 1779. Men det maa dog allikevel ha været tilfældet, ti at det er toldbetjenten Jens Wærenskiolds datter Gunhild Marie, der i 1796 blev gift med told- og consurntionsbetjent Henrik Sørensen Lund og senere med Hovbrænder er sikkert og frerngaar baade derav, at toldbetjent Jens Wærenskiold var hendes forlover, da hun *egtet* Lund, og det sies desuten uttrykkelig at Lunds opgivelseskifte i Christiania 1797 holdtes i «svigerfaderen» consurntionsbetjent Wærenskiolds hus paa Grønland. I kirkeboken heter det ogsaa at Hovbrænder 1816 blev gift med toldbetjent Lunds enke Gunhild Marie Wærenskiold. Hvem den Gunhild Wærenskiold var, der i 1801 var hos fru Købke vites for tiden ikke.

Gunhild Marie Wærenskiold var gift 2 gange:

Gift 1) i Akershus Slotsmenighet 24. juni 1796 (viet i huset efter kgl. bevilling) med told- og consumptionsbetjent i Randers *Henrik Sørensen Lund*, født i Kjøbenhavn c. 1760 død i Randers 11. febr. 1805, 40 aar gl., søn av bødkermeister og oldermand i bødkerlaget Søren Lund. Han var i sin ungdom først skibstømmermand, gik derefter faren til haande med skriveri og deslike, søkte i novbr. 1793 en stilling ved told- eller consumptionsvæsenet og blev i 1794 ansat som underbetjent ved Formalingsconsumrtionen («Maleværket») i Christiania. Efter en kort tid at ha været fjernet fra sin bestilling paa grund av «blind Nidkjerhed i Tjenesten», blev han 30. juni 1798 ansat som consumptions-underbetjent i Randers, hvor han var til sin

død. Told- og consumtions-inspektør Jacob Brøgger i Randers gir ham i conduitlisten av 31. decbr. 1801 skudsmaal om, at han kan forrette sin tjeneste, som han bør, skriver net «og haver formedelst sin Hidsighed ey heller forløbet sig det sidste Aar». Da han 16. aug. 1802 søkte om at bli ansat som toldbetjent i Norge eller Danmark, sier Brøgger, at «Supplicanten skriver og regner godt, haver god Forstand og viser Conduite ved sine Forretninger». Under opholdet i Christiania kjøpte toldbetjent Lund **gaarden** no. 80 i Lakkegaten paa auktion den 22. aug. 1794 for 470 rdl., paa hvilken eiendom han 13. sept. 1796, tingl. 12. novbr. s. a., erholdt skjøte. Ifølge fuldmagt av 25. oktober 1797 blev eiendommen imidlertid av svigerfaren paa hans vegne under 25. novbr. 1797 (tingl. 1. decbr. s. a.) solgt til Hans Hermansen for 580 rdl. og ifølge skrivelse fra Randers av 18. juni 1799 blev der under 31. s. m. holdt skifte i svigerfaren Jens Wærenskiolds hus paa Grønland for efter Lunds forlangende at gjøre hans i Christiania beroende midler i penger, for at dække den gjeld, han hadde efterlatt sig, da han ei paa anden maate kunde betale sine kreditorer. Han hadde reist fra Christiania for 3 aar siden (s: 1796) og konen hadde fulgt ham for 1 aar siden. Boet viste sig imidlertid fallit, da det ved auktionen 19. aug. 1799 kun utbragtes til 128 rdl. 1 ort 5 sk., mens gjelden beløp sig til 234 rdl. 6 sk. Da han i 1805 avgik ved døden i Randers, blev der 27. mars s. a. holdt skifte efter ham. Boet viste kun en indtægt av 53 rdl. 5 mk. 7 sk. og en utgift av 41 rdl. 3 sk., saa det kun blev 12 rdl. 5 mk. 4 sk. til enken og hendes 2 barn **Gotfred**, dapt i Randers 31. januar 1801 og **Hans Henrik**, døpt i Randers 12. mars 1804. Hvor barnene blev av vites ikke.

Gift 2) i Holmestrand 29. febr. 1816 med **Hans Hovbrænder**, født paa Kongsberg 1768 (dapt g. april s. a.), død ved Tønsberg efter 1835. Hvor han døde, vites ikke.

Søn av overstiger ved Kongsberg sølvverk **Halsten** Johansen Hovbræiider (fra Ringsaker) og 1ste hustru Else Malene Amundsdatter Hassel. Han var først i 7 a 8 aar fra 1780—1788 hos en av schichtmestrene ved sølvverket dels som skriverdreng og dels som karl, derefter i 5 aar fra 1788 til 1793 fuldmægtig hos **byfoged** paa Kongsberg cancelliraad Jonas Rarth og fra 1788 i 8 aar inkassator paa Kongsberg samt 1 aar kst. til at

utføre saker for prokurator Knudsen under dennes ophold i **Kjøbenhavn**. Da han imidlertid hadde faat nys om, at salvverket paatænktes nedlagt og han derfor ikke trodde, at der kunde være **nogen** fremtid mere for ham der, realiserter han sine eiendommer og kjspte ved skjøte av 14. decbr. 1798, tingl. 5. febr. 1799 1 **Sk** 4 **L** 16 m. tunge i **gaarden Skjæggestad** i Botne prestegjeld ved Holmestrand av Christen Lie for 2800 rdl. og ved skjøte av 20. sept., tingl. 11. okt. 1799 av Mathias Christophersen 8 **L** 8 m. for 1200 rdl. Da han overtok eiendommen kunde den føde 10 faekreaturer og 2 hester. Men efter 8 aar hadde han drevet eiendommen **saaledes** op, at den kunde ernaere 20 stykker **fæ**, 3 hester og 20 voksne faar. Imidlertid blev han av **bergraad** Pettersen, som **kjendte** ham fra Kongsberg og som hadde bestyrelsen av Jarlsbergs jernverk (Fritsø), tilbudt posten som fuldmaegtig ved **Barkevig masovn** i **Brunlanes**, hvorfor han i 1806 bortforpagtet sin **gaard** for 8 aar for 224 rdl. aarlig i avgift. Da han igjen i august 1814 efter forpagtningstidens utløp maatte overta eiendommen, viste den sig saa vanskjøttet, at den ikke kunde fæde mere end halvparten av den besætning, som han hadde der før den blev **bortforpagtet**, og husene var aldeles forfaldne. For at faa disse i den stand, at de kunde bevare avlingen, maatte han **laane** penger. Han søkte derfor banken om et **laan** paa 1500 spd. sølv, men fik kun 150 spd., da intet mere var at bekomme, hvorfor han i sin fortvilelse maatte opta et **laan** paa 800 spd. sølv av «**det ulykkelige Berliner-Laan av 1820**», der ødela ham i bund og grund. Han skyldte **desuten** 100 spd. sølv til Diskontobanken med prolturator' Muller som **1ste** endossent og med ham maatte han indgaa et **saadant** forlik, at saafremt betalingen ikke gik i orden, fik Muller ret til at rekvirere auktion over eiendommen. Da Muller truet hermed, solgte han **gaarden** for 3000 spd. til kjøbmand Schriver i Drammen. Men da denne ikke kunde skaffe de fornødne penger, gjorde Muller 5. febr. 1831 indførsel i Skjeggestad og rekvirerte den 19. juli 1832 til auktion, der avholdtes 22. s. m., og hvorved prokurator Muller og C. Christensen fik tilslag for 1631 spd., hvorefter de 2. april 1833, tingl. 10. s. m., fik auktionsskjøte paa **gaarden**. Hovbraender kom derved paa bar bakke og han søkte derfor forskjellige stillinger og deriblandt under 20. januar 1835 om at bli **bytjener** i

Christiania, men fik ikke posten. Han valgtes i 1820, efter at overbirkedommer C. N. Nielsen havde frasagt sig hvervet, til 2den repræsentant for Jarlsbergs grevskap paa stortinget 1821 og det overordentlige storting 1822. Da han hadde været forkjølet og han hadde hørt rygte om at han av den grund ikke kunde avgi møte, hadde han forsynt sig med en lægeattest fra krigsraad Nelle i Holmestrand om, at han nu var frisk og attesten var efter Hovbrænders anmodning blit paategnet av professor Schjelderup om, at Nelle var en autorisert læge. Da han møtte paa stortinget merket han straks, at han ikke var velkommen. Ærgelig herved, skrev han et andragende om at permitteres, da han ikke fandt sig skikket for tinghvervet. Han angret det dog straks og viste ikke andragendet til noget menneske. Men da han den næste dag skulde levere præsidenten lægeattesten, tok han feil og leverte istedet andragendet om permission. Da han hørte præsidenten oplæse dette, blev han rent maalløs og var segnefærdig. Andragendet blev 6. febr. 1821 indvilget og uagtet han senere under 12. s. m. søkte om at han igjen maatte indtræde i hvervet efter en 3 a 4 ukers permission, blev baade dette og et senere andragende 6. april enstemmig henlagt. I 1822 møtte han paa stortinget. Under 13. decbr. 1815 indgik han med sin tilkommende hustru en egtepagt, der tinglæstes 15. mars 1816, ved hvilken det bestemtes, at naar konen avgik ved døden, skulde hendes arvinger kun gjøre krav paa hvad hun hadde indbragt i boet, hvorover der medfulgte en speciel fortegnelse og en passende kjendelse av mandens bo, hvis størrelse dog ikke for tiden kunde bestemt fastsættes, paa grund av pengevæsenets tilstand.

Han var 1) gift paa Kongsberg 10. sept. 1795 (viet uten trolovelse og lysning hjemme i huset efter kgl. bevil.) med Sophie Louise Stub, født 1771, død i Brunlanæs 1814 (begr. 14. novbr. s. a.), 42 aar gl. Med hende hadde Hovbrænder 1 datter.

3) *Nils Christian Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 3. decbr. 1781, begr. i slotsmenigheten 21. decbr. 1784, 3 aar gl.

4) *Anna Kirstine Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 11. juni 1783, begr. i slotsmenigheten 12. januar 1785, 1½ aar gl.

5) *Hans Henrik Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 3. juli 1786; konfirmert i slotskirken 5. oktbr. 1800, 15 aar gl., levde hjemme hos forældrene 15 aar gl. i 1801, men var død

før faren, sandsynligvis allerede før 1718, da han ei nævnes ved farens død eller ved dennes opgave i 1818 over sin familie. Sandsynligvis har han gaat til sjøs og er død i utlandet ugift.

6) *Nils Christian Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 2. juni 1788, død paa Grønland 1789 (begr. ved Akers kirke 28. aug. s. a.), 1¹/₂ aar gl.

7) *Christian Wærenskiold*, døpt i Akershus Slotskirke 20. april 1790, confirmert ved Bergs kirke i Rrunlanæs 1805 (15 aar gl.) og død i Helleraaen 1806 (begr. ved Bergs kirke 31. aug. s. a.), 17 aar gl.

Toldbetjent Jens Hansen Wærenskiold efterlot sig saaledes ved sin død kun enke og en eneste datter, gift med Hans Hovbrænder. *Denne illegitime gren av slekten Wærenskiold utgik saaledes i mandslinjen med toldbetjent Wærenskiold selv.*

II.

Ogsaa en anden illegitim gren av den adelige slekt *Werenskiold* er nu utdød i mandslinjen. Denne gren nedstammer fra *Jens Henriksen Wærenskiold*, der efter familietraditionen skal ha været en uegte søn av en «*Capitaine Werenskiold*» og hans husholderske «*Jomfru Høymark*». Ogsaa han maa derfor vistnok ha været en søn av major Hans Henrik Werenskiold, da der ingen anden «*Capitaine*» Werenskiold findes, der har fart navnet *Henrik*. Hvor barnet er født og døpt vites ikke. Men da major Hans Henrik Werenskiold var bosat i eller senere ved Fredrikshald, er det vel født der, hvilket ikke lar sig paavise, da Fredrikshalds kirkebøker for denne tid er brændt. Muligens kan dog barnet være fadt i Sverige og døpt der, da det ikke var ualmindelig, at mødrene under saadanne omstændigheter reiste over den nærliggende grænse for at gjøre barsel. Jens Henriksen maa være født i slutten av aaret 1748, da han ved sin død i Aasgaardstrand 2. novbr. 1820 (begr. ved Slagens kirke i Sems prestegjeld g. s. m.) sies at være «72 aar gl.» Han skal av faren ha faat tilladelse til at føre hans familienavn. I 1779 var han vertshusholder i Aasgaardstrand, hvor han paa en tomt under *gaarden* store Stang, som han hadde bygslet av Lorents Lemvig i Holmestrand, i 1778 hadde bygget sig et vaaningshus. Morens navn og forældre kjendes ikke. Men'det

kan vistnok ansees utvilsomt at hun har været fra «Høimark» i Nøtterø prestegjeld, en nu særskilt skyldsats parcel av gaarden østre eller store Nøtterø, som den gang var en plads under gaarden. Fra denne plads var utvilsomt ogsaa den Berte Johansdatter Heymark, der døde i Aasgaardstrand 21. febr. 1844 (begr. i Borre 27. s. m.), 73 aar gl. og hvis søn skibsfører Johannes Høymark, der døde i Marseille g. okt. 1837, den 11. okt. 1829 hadde en søn Iver, ved hvis daab i Borre kirke 12. novbr. s. a., Jens Henriksen Wærenskiolds søn Henrik Wærenskiold var fadder. Ved auktion 29. november 1790 kjøpte han pladsen Gullerød under gaarden søndre Kiær i Sems prestegjeld av skyld 1½ L^ø tunge, paa hvilken eiendom han fik skjøte 14. febr. 1791, tingl. 22. mars s. a., for 310 rdl. Eiendommen solgte han imidlertid igjen allerede ved skjøte av 12. januar 1799, tingl. 2. febr. s. a., for 328 rdl. 3 ort 11 sk. til Torsten Larsen Kiær. Hans økonomiske stilling synes ikke at ha været synderlig rar. I alle fald var bøet, da enken døde, meget slet. Den hele formue beløp sig kun til 39 spd. 3 ort, mens gjelden utgjorde 25 spd. 4 ort 17 sk., saa der blot blev 13 spd. 3 ort 7 sk. igjen til hendes barn og barnebarn.

Gift i Borre kirke 10. febr. 1780 (trol. der 24. novbr. 1779) med *Kirstine Elisabeth Sørensdatter Rørstranden*, døpt i Borre kirke 14. aug. 1753, konfirmert der dom. 3 Tri. (s: 12. juni) 1768 og død i Aasgaardstrand som enke 8. oktober 1835 (begr. 17 s. m.), 83 aar gl., datter av Søren Pedersen Rørstranden og Gunhild Christensdatter. Skifte efter Kirstine Elisabeth Wærenskiold holdtes i Aasgaardstrand fra 23. okt. 1835 til 7. april 1836 (4 barn).

1) Henrik Jensen *Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 1780 (døpt i Slagens kirke g. novbr. s. a.), død der 1785 (begr. ved Slagens kirke 12. juli s. a.), 4 aar g m. gl.

2) Grethe Marie *Fensdatter Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 1783 (døpt i Slagens kirke 11. novbr. s. a.), død der 11. mai 1854 (begr. 17. s. m.), 69 aar gl. »

Gift i Slagens kirke g. febr. 1818 med skibsfører Anders Guttormsen *Røraas*, døpt i Slagens kirke 4. novbr. 1787, død i Aasgaardstrand 13. aug. 1860 (begr. 19. s. m.), 74 aar gl., søn av Guttorm Andersen Røraas og Berthe Guttormsdatter.

3) Henrik Jensen *Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 1787 (men findes ikke døpt hverken i Sem, Slagen eller Borre), død

i Aasgaardstrand **29.** novbr. 1833 (begr. 6. s. m.), **46** aar gl., skibsfører og høker.

Han **kjøpte** ved skjøte av **12.** aug., tingl. **28.** novbr. s. a. av faren halvparten av huset i Aasgaardstrand for **166** spd. og efter dennes død av moren og sine medarvinger den anden halvdel av samme for **300** spd. ifølge skjøte av **13.** febr., tingl. **16.** juni **1821.** Efter **mandens** død blev hans enke sittende i uskiftet bo ifølge kgl. bevilling av **11.** januar av 1834. Men da ogsaa hun i **1840** var **avgaat** ved døden, holdtes der fra **20.** mai **1840** til **21.** april **1841** skifte i deres fælles bo. Indbo og eienommer, der foruten huset i Aasgaardstrand bestod av halvparten av ødegaarden Skibrække no. **74** i **Slagens** anneks til Sems prestegjeld av skyld **4** ort **9** sk., som han hadde kjøpt ved skjøte av **11.** mars, tingl. **27.** april **1826** og Øderødningen under **Aasgaarden** no. **1** i Borre prestegjeld, som han hadde kjøpt ved skjøte av **13.** febr., tingl. **28.** novbr. **1821**, solgtes alt ved auktion i boet **10** og **11.** decbr. **1840.** Hele boet utbragtes til **1344** spd. **3** ort **13** sk., mens gjelden utgjorde **645** spd. **2** ort **8** sk., saa det blev **699** spd. **1** ort **5** sk. igjen til deling mellem de **5** barn, av hvilke hver søn fik **199** spd. **3** ort **2** sk. og hver av de **3** døtre **99** rdl **4** ort **11** sk.

Gift i Tjølling kirke **4.** febr. 1819 med *Inger* Margrethe *Olsdatter Halsen*, født paa østre Halsen i Tjølling **1794** (døpt **9.** juni s. a.), konfirmert der **5.** novbr. **1809**, **16** aar gl. og død i Aasgaardstrand **5.** mai **1840** (begr. **12.** s. m.), **47** aar gl., datter av vertshusholder Ole Larsen Halsen og Anne Cathrine Jørgensdatter. (**5** barn).

a) *Anna Olia Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand **2.** decbr. **1819** (hjemmedøpt s. d. og daaben stadfæstet i **Slagens** kirke **28.** s. m.), konfirmert i Borre kirke **15.** juni **1834** og død i Brevik **17.** novbr. **1900**, nær **81** aar gl. Hun var en tid husholderske hos Heftye i Christiania. Gift i Tanum kirke i Brunlanæs **1.** juni **1850** med cand. theol. *William Thrane*, født i Christiania **7.** decbr. **1807** (hjemmedøpt og daaben stadfæstet i Vor Frelsers kirke **15.** mai s. a.), død under et besøk i Sandefjord **25.** juli **1878**, søn av kjøbmand i Christiania justitsraad Paul Thrane og **2den** hustru Judithe Abigael Clausen. Han blev i **1825** elev av Fredrikshalds lærde skole, blev i **1827**, privat dimittert, student med karakteren non cont., tok i decbr. **1832**

Ex. philos. med karakteren haud ill. og blev 15. juni 1843 cand. theol. med karakteren non cont. I 1848 nedsatte han sig som boktrykker i Rrevik, hvor han 1850 begyndte at utgi og redigere bladet «Adressetidende for Rrevig, Stathelle og Langesund», hvilket han utgav til sin død og som senere utgaves av enken til 1898, da bladet ophørte at utkomme i mai maaned. (4 barn).

b) *Kirstine (Stina) Elisabeth Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 16. novbr. 1821 (hjemmedøpt og daaben stadfæstet i Slagens kirke 13. januar 1822), konfirmert i Borre kirke 11. juni 1837, 15 aar gl. og død i Larvik g. febr. 1910 (begr. 16. s. m.). Hun bestyrte en liten handelsforretning i Larvik og bodde sammen med brødrene paa gaarden Kaupang i Tjølling. Men da hun maatte sælge denne eiendom, fik hun plass paa Larviks hospital, hvor hun døde. Ugift.

c) *Jens Henrik(sen) Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 7. sept. 1824 (hjemmedøpt og daaben stadfæstet i Slagens kirke 11. juli 1825), død i Larvik 26. april 1898 (begr. 3. mai s. a.). Ugift. Han var skibsfører.

d) *Ole Christian Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 5. mars 1827 (døpt i Borre kirke 11. s. m.), konfirmert der 11. juni 1843, død i Larvik 1. juni 1896 (begr. 6. s. m.), 69 aar gl. Han tok 29. mai 1863 borgerskap som kjøbmand og skibsreder i Larvik, hvor han drev en indbringende skibshandel, der gjorde ham til en ganske formuende mand. Han kjøpte ved auksjonskjøte av 30. april 1863 no. 17 i Linaagaten i Larvik, som han ved tingl. leiekontrakt av 14. januar 1887 bortleide til søsteren, som ved kjøte av 14. tingl. 16. febr. 1894 kjøpte eiendommen. Han ophørte senere med handelen og kjøpte ved kjøte, tingl. 19. aug. 1876 en parcel av gaarden søndre Kaupang i Tjølling. Men da han ved kautionsforpligtelser igjen mistet den største del av formuen, blev Kaupang ved auksjonskjøte tingl. 2. april 1889 solgt til søsteren, der imidlertid ved kjøte, tingl. 6. sept. 1893 igjen solgte eiendommen. De flyttet begge igjen tilbake til huset i Larvik, hvor han døde. Ugift.

e) *Henrikke Juliane Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 24. decbr. 1829 (døpt i Borre kirke 10. januar 1830), død i østre Halsen i Tjølling g. januar 1894. Gift i Nedre Kalix i Norrbotten i Sverige 7. aug. 1861 med skibsføier og skibsreder *Ole Kruge*, født i Tønsberg 28. decbr. 1831 (døpt 22. januar

1832), konfirmert i Larvik 15. april 1849 og død paa østre Halsen i Tjølling 15. febr. 1908, søn av styrmand, senere skibsfører Ole Amunsen Kruge fra Tjømmø og Maren Cecilie Thomasdatter Eckersberg fra Tønsberg. (Ingen barn).

4) *Susanna Fensdatter Wærenskiold*, født i Aasgaardstrand 1791 (men findes ikke døpt hverken i Sem, Slagen eller Borre), død i Aasgaardstrand som enke 6. mars 1871 (begr. 14. s. m.), 80 aar gl.

Gift i Aasgaardstrand 13. mars 1812 (viet i Slagen kirke) med styrmand, senere skibsfører og skibsreder *Ole Nilsen Solberg*, født paa 'søndre Kjær i Sem 1784 (døpt 31. mai s. a.), konfirmert i Borre kirke 20 sønd. efter Tri. (3: 6. oktober) 1799, død i Aasgaardstrand 25. sept. 1854 (begr. 1. okt. s. a.), 70 aar gl., søn av Nils Christensen Kiær, senere Solberg (begr. i Borre 25. aug. 1813, 70 aar gl.) og Mari Christensdatter.

Ogsaa denne illegitime gren au slekten Werenskiold er saaledes nu fuldstændig utdød i mandslinjen.

III.

Endnu en illegitim gren av den adelige slekt *Werenskiold* er nu fuldstændig utdød, nemlig en liten slekt, der nedstammer fra den i min tidligere avhandling omtalte major *Johannes Werenskiold*. Denne var født paa Borregaard i Tune prestegjeld 1. juli 1731 (døpt i Tune kirke 29. s. m.) og død i Borge prestegjeld som major 21. april 1799 (jordfæstet 3. mai s. a.), 68 aar gl. Han blev i 1777 gift med *Margrethe Elisabeth Thrane*, døpt paa Moss 7. januar 1758, død paa gaarden Hjul i Hobbøl prestegjeld 13. januar 1842, datter av Fredrik Thrane og Maren Magdalena Gjessing, og i dette egteskap hadde han ikke mindre end 10 barn. Men flere aar før han blev gift, hadde han som ung løytnant flere uegte barn, av hvilke man dog for tiden kun kjender noget nærmere til sønnen *Johannes*, der blev født 1758. Allerede et par aar før, nemlig 1756, hadde han et uegte barn med *Line Fonsdatter*. Men jeg har ikke kunnet finde nogen nærmere opplysning om, hvad dette barn het eller hvor det var født. Iblant krigscancelliets refererte saker i det danske riksarkiv findes en egenhændig ansøking fra løytnant ved generalmajor Rømelings gevb. inf.reg. «Johan Wærnskiold», datert Fredriks-

stad 16. aug. 1756, hvori han **andrer** om, at han, da Line Jonsdatter «som blev publice absolveret i Christiania, hadde **angit** ham for at vzre far til hendes uegte barn og han heller ikke kunde si sig fri for «ved given Leilighed at have familiseret sig med hende», maatte slippe fri for kirkens disciplin og for de til dispensationen ellers utfordrende omkostninger, da han var en fattig officer, som kun hadde sin gage at leve av. Regimentschefen Rømeling gav ham attest for at va're av god opførsel, aktiv og flittig i tjenesten og ved kgl. resol. 8. sept. 1756 bevilgedes andragendet. Bevillingen utstedtes 24. sept. s. a. og ifølge denne skulde han betale noget efter biskopens bestemmelse til Fredriksstads hospital. Roten, der av biskop Nils Dorph bestemtes til 2 rdl., erlagdes 22. decbr. s. a.

I 17j8 hadde han imidlertid med frk. Anne *Sophie Rested* et barn ved navn Johannes, der blev døpt i Borge kirke 13. novbr. s. a. Det synes na'sten som major Werenskiold skulde ha været forlovet med frk. Rested. Ti ved daabsnotisen i kirkeboken er tilføiet: NB. Denne omstzndighet er ved dette, at Iøitnant Wærenskiold har deklareret sig for far (til barnet), men endnu ei egteviet med moren. Anna Sophie Rested maa vistnok va're den Anna Sophie, der blev døpt i Borge kirke Dom. Invoc. (3: 19. februar) 1736 og var datter av Lars Olsen Borge og Else Cathrine Rested, hvis familienavn datteren saaledes har optat. Hun blev 9. april 1767 i Borge (viet i huset uten trol. og lysning ifølge kgl. resol.) gift med mr. *Fredrik Conrad Hirsch*, der i decbr. 1767 smed Hustru, Søster og Pige» flyttet til Fredriksstad, men i novbr. det følgende aar igjen vendte tilbake til Borge, hvor han allerede døde 1769 (jordsat 25. mars s. a.), 26 aar gl. Enken levde, som det synes i smaa kaar paa gaarden Visur i Borge, hvor hun vistnok ogsaa er død efter 1814. I folketa'llingen av 1801 kaldes hun «Syerske». Sønnen Johannes Werenskiold gik den milita're vei, blev 8. januar 1777 sek.-laitn. a la suite i arveprins Fredriks regiment, 26. novbr. s. a. virkelig secondløitn., 18. novbr. 178j premierlaitn. ved 2 Fredrikshavnske bataljon paa secondløits. gage og 27. mai 1789 kaptein og chef for Gagnatske comp. i Trondhjemske nat. inf.reg. Han fik 14. febr. 1794 virkelig kapteins gage og bodde i 1801 paa gaarden Rimstad i Thingvolds prestegjeld i Romsdalen. Under 13. august 1802 fik han avsked fra militærtjene-

sten med 180 rdl. i pension og flyttet da til Molde, hvor han døde 2. juli 1806 (begr. 15. s. m.), 45 aar gl.

Gift paa Dønnes gaard i Nesne prestegjeld paa Helgeland 11. april 1792 med *Abel Margrethe Coldevin*, født paa Dønnes 8. juni 1765 (døpt i Nesne kirke Dom. 2 p. Tri. (3: 16. juni) s. a.), død ved Molde 9. febr. 1832, 66 $\frac{2}{3}$ aar gl., datter av oberstløitn. Isach Jørgen Coldevin til Dønnes og Maria Anne Emahus Tønder. Deres eneste barn sønnen: *Isach Jørgen Coldevin Werenskiold* var født paa Rimstad i Thingvold 1795 (døpt Kristi Himmelfartsdag (3: 14. mai s. a.), død ugift 25. januar 1820 som styrmand paa reise til Vestindien.

Denne illegitime gren av slekten Werenskiold er saaledes nu fuldstændig utdød.

IV.

Endnu findes der en illegitim gren av slekten *Werenskiold*, som nu er utdød i mandslinjen, men som rigtignok heller aldrig har brugt navnet *Werenskiold* som familienavn. Kaptein *Fens Werenskiold*, der var født i Borge prestegjeld ved Sarpsborg 6. aug. 1762 (døpt i Borge kirke 11. s. m.) og som døde. ugift paa Bjørndalen i Solums prestegjeld i Teleniarken 7. mai 1846 (begr. 14 s. m.), 87 aar gl. (søn av kapt. Werner Wereiiskiold og Johanne Marie Sechmann) hadde nemlig en uegte søn *Johannes* med frøken *Johanne Ernestine Qvislin*, der var født i Tingvold prestegjeld i Romsdalen 6. sept. 1773 (døpt 10. s. m.), konfirmert i Bø kirke i Telemarken 2 sønd. efter paaske (3: 2. april) 1789 og død hos sin søn paa Eikaas i Gjerpen 10. oktober 1850 (begr. 18. s. m.), en datter av sogneprest til Tingvold Christen Qvislin¹ og Karen Helene Nannestad. Ved farens død kom datteren Johanne Ernestine Qvislin til sin søster Gidsken Nannestad, der var gift med sognepresten til Bø prestegjeld i Telemarken hr. Jens Heidemarli og her nedkom hun 7. juni 1800 med en søn *Johannes*, der blev døpt i Bø kirke 13. s. m. Barnet opholdt sig i 1801 i pleie hos enken Margit Thomasdatter paa gaarden Tandre i Hø, i hvis kirke han 4 sønd. eft. paaske

¹ Hr. Christen Qvislin var født i Slidre i Valdres 1719 og døde som sogneprest i Tingvold 13. mai 1775. Han blev i 1764 gift med Karen Helene Nannestad, hvis søster Gidsken Nannestad var gift med sogneprest til Bø prestegjeld Jens Heidemark.

(D: 23. april) 1815 blev konfirmert under navnet «*Johannes Qvislin*». Moren Johanne Ernestine Qvislin blev kort efter 21. januar 1816 i Bø kirke gift med kirkesanger *Michel 14-vensen*, der var født paa gaarden Dalen i Bø 4 decbr. 1722 (døpt 2 sønd. i adv. (D: 6. decbr.) s. a.), konfirmert i Bø 2 sønd. eft. paaske (D: 26 april) 1789 og død paa Eikaas hos konens søn 22. januar 1842 (begr. 28. s. m), søn av Even Mikkelsen (søn av Michel Dalen; død 24. mars 1770, 94 aar gl.) Dalen og hans 2den hustru Sidsel Christophersdatter. Kirkesanger Evensen skal ha været en meget belæst mand, men en stor særling. Han holdt saaledes engang paa at sulte ihjæl, fordi han hadde sat sig i hodet, at han ikke vilde spise andet end det, han selv kunde producere paa sin eiendom, og kun drikke vand. Gjennem en lang aarrække hadde han daglig notert veirets beskaffenhet, og disse optegnelser skal senere være indsendt til universitetet. Konen Johanne Ernestine Qvislin var en meget streng og alvorlig person. Hendes barnebarn var rædde for hende, og hun smilte yderlig sjelden. Sønnen Johannes kaldte sig «Qvislin» efter hende, men i regelen gik han under navnet Johannes «Eikaas», da han i 1823 kjøpte gaarden Eikaas i Gjerpens prestegjeld ved Skien. Han var en meget oplyst og anset mand og døde paa Eikaas 27. januar 1874 (begr. 3. febr. s. a.), 74 aar gl. Han blev gift i R0 kirke 28. april 1823 med *Margit Hansdatter Øen*, født paa Øen under gaarden Tveten i Bø 23. mai 1803 (døpt 29. s. m.), konfirmert i Bø kirke 25. okt. 1818 og død paa Eikaas i Gjerpens prestegjeld 6. april 1860 (begr. 14. s. m.), datter av Hans Rollesfsen Øen og Kari Olsdatter Høsløs. (4 barn).

1) *Johanne Ernestine (Stina) Fohannesdatter (Qvislin)*, født paa Eikaas 21. januar 1826 (døpt 19. febr. s. a.), konfirmert i Gjerpen kirke 18. april 1841 og død paa gaarden Skyer i Gjerpen 30. april 1881 (begr. 5. mai s. a.). Hun var 2 gange gift:

Gift 1) i Gjerpen kirke 27. decbr. 1848 med enkemand gaardbruker *Ole Nilsen Skyer*, født paa Skyer 1. november 1817 (døpt g. s. m.), konfirmert i Gjerpen kirke 28. april 1833, 15 aar gl., og død paa Skyer 22. febr. 1854 (begr. 2. mars s. a.), søn av gaardbruker Nils Olsen Skyer og Gunhild Svendsdatter. Ole Nilsen var gift 1) i Gjerpen kirke 28. sept. 1843 med Marthe Nilsdatter Løberg, født paa Løberg i Gjerpen 3. febr. 1818 (døpt 15. s. m.), konfirmert i Gjerpen kirke 28. april 1853 og død paa

Skyer 8. mai 1846 (begr. 14. s. m.), datter av Nils Johnsen Løberg og Agnethe Thygesdatter.

Gift 2) i Gjerpen 2. august 1853 med Nils *Isachsen* Skyer, tødt paa Skyer 20. september 1823 (døpt 5. okt. s. a.), konfirmert i Gjerpen kirke 7. april 1839 og død paa Skyer, som han fik med enken, 17. sept. 1912 (begr. 25. s. m.), søn av Isach Larsen Skyer og Karen Nilsdatter.

2) *Hans Mickael Johannesen (Qvistin)*, født paa Eikaas 20. mai 1830 (døpt 30. juni s. a.), konfirmert i Gjerpen kirke 5. oktbr. 1845 og død paa Eikaas 31. mai 1847 (begr. 7. juni s. a.), 17 aar gl.

3) *Karen Helene Johannesdatter (Qvistin)*, født paa Eikaas 2. novbr. 1836 (døpt 26. decbr. s. a.), konfirmert i Gjerpens kirke 18. april 1852, død paa Eikaasen 23. juni 1886 (begr. 29. s. m.).

Gift i Gjerpen 5. decbr. 1865 med *Hans Hansen* Flata, født paa hustnandspladsen Kaasa i Eidanger prestegjeld 29. oktob. 1833 (døpt 15. decbr. s. a.), død paa Eikaas 8. april 1915 (begr. 15. s. m.), søn av husmand Hans Jacobsen Kaasa og Kirsten Marie Nilsdatter. Han fik Eikaasen efter svigerfaren.

4) *Karen Hansine Johannesdatter (Qvistin)*, født paa Eikaas 11. april 1841 (døpt 4. juli s. a.), konfirmert i Gjerpens kirke 30. sept. 1853, død paa Aarhus i Gjerpen 25. febr. 1897 (begr. 4. mars s. a.).

Gift i Gjerpen 18. april 1873 med enkemand, gaardbruker Christian *Jørgensen Aarhus*, født paa Aarhus i Gjerpen 3. febr. 1834 (døpt 2. mars s. a.), konfirmert i Gjerpens kirke 7. april 1850, død paa Aarhus 16. novbr. 1903 (begr. 22. s. m.), søn av Jørgen Christiansen Aarhus og Anne Hansriatter. Christian Jørgensen var 1) gift i Gjerpen 1. decbr. 1863 med Maren Gurine Hansdatter Kise, født paa Kise i Gjerpen 26. novbr. 1837 (døpt 26. decbr. s. a.), konfirmert i Gjerpen kirke 3. april 1853 og død paa Aarhus 25. novbr. 1870 (begr. 1. decbr. s. a.), datter av Hans Halvorsen Kise og Gunhild Larsdatter, og 2) i Gjerpen 22. oktob. 1871 med Inger Kirstine Pedersdatter Fossum, født paa Fossum i Gjerpen 1. novbr. 1835 (døpt 28. decbr. s. a.), konfirmert i Gjerpens kirke 5. oktob. 1851, død paa Aarhus 17. novbr. 1871 (begr. 25. s. m.), datter av Peder Aslaksen Fossum og Maren Kirstine Madsdatter.